

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Avtvmnalis - A Dominica Decimaquinta post Pentecosten, ad
Adventum

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Feria 3. Non sapis ea quæ dei sunt, sed ea quæ hominum. Qui melius de
pœnis sentiunt, hi minùs pœnas sentiunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44846

*Matt. 5.
Lui. 6.
Joh. 16.*

aliud quām confiteris: Facta tua, tuæ sunt opposita Confessioni: Confiteris Christum esse filium Dei vivi, qui veritatem tam verè loquitur ut non possit mentiri. Nonne id profiteris? agnoscis etiam ipsum dixisse, Beatos pauperes spiritu: *Vero bùs Divisibus; Quod hominibus alium est, abominationem esse apud Deum: Thesaurizandum sibi in celo & non in terra.* Nonne hoc confiteris? Ja-
veò vide facta opposita, vide vias tuas, quorū labores & ubi magis thesauriz? An in celo, vel in terra? Nonne natura compellente & nisi cum gratia vigilis, magis moveris in terram quām in celum? Nonne vel sapius actu & opere magis laboras in acquirendis divitis, honoribus, & carceris hujus mundi bonis, quām in his excludendis & contemnendis? Cur porro nisi quia tu actu & opere, sive ut vocant practicē, tu plurimæ estimas abundantiam quām inopiam honorem quām contemptum, prospera & commoda hujus vitæ quām incommoda & adversa? Nisi enim sic pluriſt estimares, non magis propter ea laborares, & satageres, sicut magis laboras & satagis.

At vero sic facto & opere plurimæ estimare quod Christus minoris dicit, nonne est factum opponere sue confessioni, nonne est factum negare quod ore confiteris? Ote confiteris quod Christus dixit, & confiteris tam verum esse quām Ille est verax qui dixit: Ettamen facto ac opere Tu

quæ sunt alta hominibus queris; Tu quæ sunt terre, thesaurizas: Tu quæ Christi sententia condemnantur, tam longè alii præfers quam bonū malo; Tu te beatum putas si condemnata possides, & contrā miserum nisi possideas! Quid est hoc, & quale istud factum nisi factum oppositum tua Confessioni qua ore dicas quod Christus dicit? Quasi qui studium quoddam haberes contraria in omnibus gerere quām ille mandavit, Ipsa sunt verba S. Chrysostomi supra jam audita, ubi quæ ad hanc spectant Veritatem fusi etiam expla-
*Lib. t. de
Comp. c. i.*

Yide in die Natalis. In die Transfigurationis Domini; & alibi verbo *Christus Fides.*

Ad conformandam vero plenius & Christo, & fidei vitam, cogita te pastem & membrum illius Ecclesie quæ a Christo ædificatur super Petrum. Cogitate velut lapidē in manu ædificantis à quo debet tundi, secati, expoliri & colligari suū in loco, nihil autē aliquid esse istas tensiones, presuras & sectiones quam incommoda hujus vitæ, quæ si refugis, fugis ædificari, fugis in tuo collocari loco, fugis tua salutis media. Ecce est locus apud me, & stabis supra Petram, dicebat Dominus. Et ipse tangit lapides vivi supra edificamini. Vide in die Dedications in 1. parte, si subtraherit se, non placebit anima mia.

FERIA TERTIA.

SENSVS HVMANI ET DIVINI CIRCA POENAS CONTRARII.

AD HÆC CHRISTI DOMINI VERBA:

Non sapientia que Dei sunt, sed ea que horum inum. Matth. 16.

VERITAS PRACTICA.

Qui melius de poenis sentiunt, minus hi poenas sentiunt.

RATIO EST. Qui habi minus poenas sentiunt qui minorem habent animi cum penitentia repugnantiam.

Sed qui melius de poenis sentiunt, minorem habent cum suā animi repugnantiam.

Ergo etiam minus sentiunt. Quod quidem non est ita considerandum, ut mitigetur pena, quām ut aqua ferantur animo.

Hayneusue Pars quarta

I P U N C T U M.

EXPENDENDA sunt accuratè quæ à sacro Evangelista referuntur. Exinde cepit Iesus ostendere discipulis suis quia oportet cum inferno solymā & multa pati a censoribus, & scribis, & principib; sacerdotiū, & occidi, & tertia die resurgere. Et assumens eum Petrus caput increpare illum dicens, Absit à te Domine, non erit tibi hoc. Qui conversus dixit Petro. Vade post me Satan, scandalum es mihi: quia non sapu ea que Dei sunt, sed ea que horum inum.

Quæ postrema Domini verba singulariter sunt expendenda. Mirū enim esse potest, vel quomodo Petrus quem paulo ante Dominus tam illu-

B

stui

stri beatitudinis & potestatis nomine insignivit, tantum huc erraverit ut Satanus diceretur: vel quomodo sic vocetur, si non ita erraverit. Certè sanctus Hilarius non ad Petrum sed ad ipsum Satanam verba Christi convertit. Alij vero sancti Patres atque Interpretes non dubitant Petro esse dicta, nec Petrum erravisse, seu non graviter, nec in materia fidei; Humanus quidam & repentinus fuit affectus quo in Christum ferebatur, & quo noluisse ipsum pati quæ dicebat se passurum, nec dum sciens id ita esse ratum. At vero Dominus ut ostenderet præposteriorum esse hunc affectum & se habere potius adversarium & inimicum eum qui se à patiendo deterrere vellat, quam amicum; sic acerbius increpavit Petrum, & infiictio Satanae nomine, Id est, adversari reuocare hominē volui, ab ea mente qua putabat, nimis aliter esse à Filio Dei, sic pati & mori. Quasi dicaret Dominus: Non sunt ista Petre tibi à Patre meo revelata, sicut cum paulo ante confessus es me esse Filium Dei: sed a carne & sanguine tibi suggeruntur, imo & ab ipso Satana qui nec me pro hominibus, nec homines pro me pati vellat: Unde fit ut qui me avertant a patiendo, mihi velut alij Satanæ contradicant & adversentur: & quicumque de pœnis subeundis sic male sentierit, ut non nisi eas exerceatur, disceat hunc esse pravū affectum & mihi plane oppositum. Dicit is quidem, humanum illud esse sic de pœnis sentire; At contraria Ego pronuntio sensum illum humandum esse depravatum, ac proinde corrugendum, Divinoque judicio conformandum, quod tam diversum est ab humano quam lux a tenebris, & a malo bonum. Neque propterea cuiquam metuendum ne augeatur pœna, seu pœnatum sensus, quin potius inde multum diminuetur. Nam quis de pœnis melius sentiunt, hi sunt qui pœnas minus sentiunt; nec minus tam ea meriti sibi cuique comparant.

Hæc est utilissima Veritas modo exponenda, & in ultius ac præmixtum deducenda Ratio eius quæ assertur, ipso sensu percipitur. Huiusmodi manus pœnas sentient qui minorem cum eis habent animi repugnantiam. Totum enim aut certè gravius pœnas malum & pondus est in repugnantia nature seu animi cum illa pœna. Quo enim videmus qui pœnas ultiori suscipiunt gravissimas, & ahas leviores refugiunt? Quia solletere magis repugnant ista leviores quam alii graviores. Hinc forte Sapientis, omnis plaga irruptionis cordis fit. Id est, tristitia sic vexari eos humanum, quæ pœnas est plaga. Vel potius, sic omnem plagam

Ecclesi. 15.

& pœnam esse in tristitia & repugnantia quadam animi, ut si non esset illa tristitia vel repugnatio, non esset pœna. Quod & confirmat paulo post, dicens, *Tristitia cordis flebit cervice, in abductione permanet tristitia, & substantia inopis secundum cor eius, quasi diceret: quidam qui repugnat homini sic ad se attrahit & inflectit hominem, ut hoc unum tamquam malum suum ducat, & quandiu sic se miserum quis putabit, tamdiu affigetur: neque magis aut minus affigetur, quam prout se miserum crederet.*

Hinc apud sanctus Bernardus: *Eiam nunc cum Serm. de frigio aut famam aut aliquid tale patimur, quid Resur. luditur nisi propria voluntas, que si voluntarie sustinemus, ipsa jam voluntas communis est cum Deo; Et minus proinde patimur quia tunc pati volumus. Sic & sanctus Anselmus: Nihil est aliud cui para nisi quod est contra voluntatem, & nulli de cœn. l. docu. lates pœnam sentit nisi qua habet voluntatem. Ita & inclinacionem naturalem sensibilem cui quod repugnat, pœna est.*

O quantum errant qui de pœnis tamquam de malis conqueruntur. Nam si vellent eas, mala non essent; & quod cas no lint, sunt ipsi potius sibi mali, quam sint malæ pœna.

I I. P U N C T U M.

SED qui melius de pœnis sentiunt, minorem habent animi cum cum eis repugnantiam.

Tota enim repugnatio provenit ex appetitu sensitivo naturali: naturalis autem iste appetitus subiectus rationali seu voluntati quando ei rationabiliter & discretè volutas impetrat, imperat vero ratiocabiliter, quando Ratio ei demonstrat quan sit utiles & rationabiles pœnae; quæ demonstratio quando est evidenter tantum melius de pœnis sentimus & judicamus, & tanto minorum circa illas tunc habemus repugnantiam, quia sublata est causa repugnante, quæ manabat ex imaginatione naturali, quæ pœnas tamquam male primo natura impetus apprehenduntur. Correcta est illa imaginatio seu opinio per Rationem quæ voluntati demonstravit non ita esse males ut sentiuntur. *Sic enim, ut ait S. Thomas, apprehensio imaginationis cum sit particularis, regulatur ab apprehensione Rationis, quae est universalis, sicut virtus ad acta particularia, & virtus activa universalis. Neque aliter Appensus subiectus aut acta subdicitur Rationi quatinus prout Ratio proponit & applicat Universales qualidam rationes quibus retinetur affectus.*

102972

Qui melius de panis sentiunt, hi minueruntur sentiunt.

mativa virtus, ut loquitur S. Doctor, qua retenta homo judicauit secundum superiorcm sui partē quæ dicitur vis cogitativa rationalis, sic sibi attrahit & subjicit appetitum, ut non belluino more, sed humano securationabili moveatur, sic mitigasur ira aut timor, aut aliqui i huiusmodi vel etiam instigatur. Verba sunt D. Thomæ In aliis enim animalibus statim ad appetitum concupiscibili & irascibili sequitur mens, sicut ovis timens lupum, statim fugit, quia non est in eis superior appetitus qui refugnet. Sed homo si videlicet ruelit, nō statim moveatur secundū appetitum, sed expectatur imperium voluntatis que est appetitus superior, & qua mouere ac imperare debet secundam rationes & considerationes illas universales de quibus ante dictum est.

Et hæc quidem de homine, quatenus homo est & à belluī ratione distinguitur, qua sensus inferiores corriguntur; sed quia saepe accidit, ut ipsa humana ratio considerationes sibi proponat nimis naturales & humanas, secundum quas pœnae videri possunt mala & damna, tunc recurratur ad superiorē rationē, seu ad superiores Considerationes quām sint humanæ, civiles & temporales: dicuntur; illæ, ecclæstæ, aeternæ & divinæ. Quibus conspiciendis & confundiendis intendit homo, nō ut homo tantum, sed ut fidelis & Christianus, & ex iis accipit regulas agendorum, ut saepe dictum est ex sanctis Augustino & Thoma. Tum vero tam præclarè de pœnis sentit, quam de ipso Evangelio, quam de ipso celo & de ipso Christo, qui totus est in pœniis celebrandis; & quo præclarius ac melius sentit, tantò minorem profectò cū eis habet repugnantiam, quia ut dictum est, appetitus sequitur apprehensionem facultatem quæ quantum est illustrata de pœnatum bono, tantum omnis cessat repugnantia.

O bona Crux qua decorem & pulchritudinem demembris Domini suscepisti! Videsne quam rectè Is de Cruce sentiat, qui hæc dixit: & quam proinde non ut tu invite & repugnantes, sed hæc pœnas adeat!

III. PUNCTUM.

QVI melius igitur de panis sentiunt, minus hi panas sentiunt. Quia minus eas maluæstiment, imo bonum esse judicant, ac proinde eas amant; aut certè si ut graves carni sentiunt, minus sentiunt illam gravitatem quæ valde mitigatur & dulcificat ex judicio quod habent de carni utilitate & valore. Id enim quod in præsenti est mo-

mentaneum & leve tribulationis nostra, supra modum in sublimitate aeternum gloria pondus operatur in nobis, non contemplans nos quæ videntur, sed quæ non videntur. Quæ enim videntur, temporalia sunt: quæ autem non videntur, aeterna sunt. Sic agriculta quantumcumq; labore, vix labore sentit dum messem cogitat. Non enim praesentiæ spicere sicut in, inquit S. Chrysostomus, sed futura Hom. 4. ad spiculas, non mares sentia semina sed vernantes Pop. ant. spiculas non gravem imbre, sed jucundissimum aer ventilationem. Itidem & nos, non presentem spicemus tribulationem aut dolorem, sed orientem ex ipse utilitatem, ex ipse naesciem fructum.

Sic præclarè Salvianus de Religiosis quorum L. I. de vita in pœniis tota est, sed pœnae tota in gaudio ro judicio quia eas volunt, quia eas magni faciunt, quia de his præclarè sentiunt, Nulli, ut opinor, inquit, beatiores sunt, quām qui ex scientia sua, atq; votu agunt. Humilis sunt religiosi, hoc volunt: Pauperes sunt, pauperie delectantur: Inhonoriati sunt, honorē respiciunt. Lugentes, lugere gestunt; Infirmi sunt, infirmitate latentur. Velles tu quidē si latari pœnis, aut cerè non contristari, Sed de illarum pretio quid sentis, quid cogitas? Non dubitabis forte in aliis, sive ut vocant speculativè, pretiosas illas durere & prædicare, sed te ipsa quando quid tibi sufferendum occurrit, an illud pretiosum ducas? Si affiras, cerè lataberis sufferingo, nam pretiosis delectamur: si negas te id pretiosum habere, ne mireris te non posse hinc delectari, quia delectamur tantum bono, neque unquam pœnis illius oblectari potest nisi ut bona sunt; neq; quām bona sit, aestimabit, nisi diu multumque de his cogitet: Vel si fide regat, sic credendo quia Deus dixit, quia sic Ipse tenet & judicat.

Hoc est in quo deficit, hoc est quod minus cogitas, & quod minus tibi persussum habes: Unde tot gemitus, tot querela si quid vel leve patenis. Necis premium hujus pœnae, quod si scires non gemeres, & quod scires si attenderes Christi Verbis & Factis. Attendite ad me popule meus, & tribus mea me audite, quia lex a me exiet 17.51. & judicium meum in lucem populorum requiescat Lex feliciter patendi, & manifestum judicium de pœnatum pretio, in quo qui acquiescent quiete vivent. Aut si patienter vivunt quiete morientur.

Vide in 1. parte, Domin. 4. Adv. Et infra in hac parte, Fer. 5. & 6. Hebd. 22. de suavijugo Christi.